

Ogólne warunki grupowego ubezpieczenia emerytalnego Pogodna Jesień

Kod warunków: PJGP32
Kod warunków: PJKP32

Postanowienia ogólne

§ 1

Niniejsze ogólne warunki ubezpieczenia stosuje się do umów grupowego ubezpieczenia emerytalnego Pogodna Jesień oraz ubezpieczeń indywidualnie kontynuowanych.

§ 2

1. Użyte w ogólnych warunkach ubezpieczenia określenia oznaczają:

- 1) **alokowana składka** – część składki pomniejszona o opłatę z tytułu alokacji składki przeznaczona na nabycie udziałów jednostkowych,
- 2) **dzień wyceny** – dzień, w którym ustalana jest wartość funduszu,
- 3) **fundusz** – ubezpieczeniowy fundusz kapitałowy stanowiący wydzieloną rachunkowo oraz odrębnie inwestowaną część aktywów PZU Życie SA tworzoną z alokowanych składek, zarządzany według określonej strategii inwestycyjnej określonej w regulaminie,
- 4) **jednostka obsługująca ubezpieczenie** – podmiot prowadzący centralną obsługę ubezpieczenia Pogodna Jesień,
- 5) **okres odpowiedzialności PZU Życie SA** – czas trwania odpowiedzialności PZU Życie SA w stosunku do ubezpieczonego wyznaczony przez daty początku i końca odpowiedzialności,
- 6) **polisa** – dokument potwierdzający zawarcie umowy pomiędzy ubezpieczającym a PZU Życie SA oraz warunki tej umowy,
- 7) **przeniesienie środków** – przeniesienie pomiędzy funduszami części lub całości środków zgromadzonych na rachunku udziałów polegające na umorzeniu udziałów jednostkowych w jednym funduszu i nabycie udziałów jednostkowych w innym funduszu,
- 8) **PZU Życie SA** – Powszechny Zakład Ubezpieczeń na Życie Spółka Akcyjna,
- 9) **rachunek udziałów** – indywidualny rachunek ubezpieczonego, na którym prowadzona jest ewidencja udziałów jednostkowych,
- 10) **regulamin** – regulamin funduszy Pogodna Jesień, stanowiący załącznik do ogólnych warunków ubezpieczenia,
- 11) **ubezpieczający** – podmiot, który zawarł umowę ubezpieczenia grupowego lub osobę fizyczną, która zawarła umowę ubezpieczenia indywidualnie kontynuowanego z PZU Życie SA,

- 12) **ubezpieczony** – osobę fizyczną:
 - a) pozostającą w stosunku prawnym z ubezpieczającym, w szczególności w stosunku zatrudnienia bądź członkostwa, bądź innym zaakceptowanym przez PZU Życie SA, która przystąpiła do ubezpieczenia,
 - b) indywidualnie kontynuującą ubezpieczenie,
 - 13) **udziały jednostkowe** – jednostki o równej wartości, na które został podzielony fundusz, służące do ustalenia wartości rachunku udziałów ubezpieczonego oraz udziału ubezpieczonego w danym funduszu,
 - 14) **umowa** – umowę ubezpieczenia grupowego lub indywidualnie kontynuowanego zawartą na wniosek ubezpieczającego na podstawie ogólnych warunków ubezpieczenia,
 - 15) **uposażony** – podmiot wskazany przez ubezpieczonego jako uprawniony do otrzymania świadczenia w razie śmierci ubezpieczonego,
 - 16) **wartość funduszu** – łączną wartość aktywów danego funduszu, wyliczoną zgodnie z zasadami określonymi w regulaminie,
 - 17) **wartość rachunku udziałów** – łączną wartość udziałów jednostkowych zaewidencjonowanych na rachunku udziałów wyliczoną jako sumę iloczynów liczby udziałów jednostkowych każdego z funduszy oraz wartości tych udziałów jednostkowych z dnia wyceny,
 - 18) **wartość udziału jednostkowego** – wartość danego funduszu podzieloną przez liczbę udziałów jednostkowych zgromadzonych w danym funduszu w dniu wyceny,
 - 19) **wiek emerytalny** – dzień, będący rocznicą początku odpowiedzialności PZU Życie SA w stosunku do ubezpieczonego, przypadający w roku, w którym ukończy on, w przypadku kobiet – 60. rok życia, a w przypadku mężczyzn – 65. rok życia, z zastrzeżeniem § 5,
 - 20) **wiek ubezpieczonego** – wiek ubezpieczonego ustalony jako różnica lat pomiędzy aktualnym rokiem kalendarzowym a rokiem urodzenia ubezpieczonego.
2. W zasadach ustalania świadczeń należnych z tytułu umowy nie ma zastosowania stopa techniczna.

Przedmiot i zakres ubezpieczenia oraz świadczenia z tytułu umowy

§ 3

1. Przedmiotem ubezpieczenia jest życie ubezpieczonego.

2. Ubezpieczenie prowadzone jest z funduszem, w ramach którego są gromadzone i inwestowane alokowane składki na zasadach określonych w ogólnych warunkach ubezpieczenia.

§ 4

Zakres ubezpieczenia obejmuje następujące zdarzenia:

- 1) osiągnięcie przez ubezpieczonego wieku emerytalnego w okresie odpowiedzialności PZU Życie SA,
- 2) śmierć ubezpieczonego w okresie odpowiedzialności PZU Życie SA.

§ 5

1. PZU Życie SA z tytułu umowy wypłaca następujące świadczenia, w przypadku:
 - 1) osiągnięcia przez ubezpieczonego wieku emerytalnego – wartość rachunku udziałów,
 - 2) śmierci ubezpieczonego – sumę ubezpieczenia.
2. Na wniosek ubezpieczonego wiek emerytalny może ulec:
 - 1) obniżeniu – w przypadku nabycia przez ubezpieczonego potwierdzonych decyzją właściwego organu uprawnień do:
 - a) świadczeń emerytalnych lub rentowych z ubezpieczenia społecznego albo
 - b) świadczenia przedemerytalnego,
 - 2) podwyższeniu – w przypadku, gdy ubezpieczony osiągnął wiek emerytalny, a ubezpieczający przekazuje za niego składki.

Zawarcie umowy ubezpieczenia grupowego i przystępowanie do ubezpieczenia

§ 6

1. Podmiot, który zamierza zawrzeć umowę ubezpieczenia składa do PZU Życie SA wniosek o zawarcie umowy ubezpieczenia oraz podpisane przez osoby zamierzające przystąpić do ubezpieczenia deklaracje przystąpienia wraz z wykazem tych osób.
2. Przed zawarciem umowy PZU Życie SA przekazuje podmiotowi, o którym mowa w ust. 1, ogólne warunki ubezpieczenia wraz z załącznikami oraz odpowiednie formularze.
3. PZU Życie SA może odmówić zawarcia umowy ubezpieczenia grupowego.
4. PZU Życie SA potwierdza zawarcie umowy ubezpieczenia grupowego polisą.

§ 7

1. Do ubezpieczenia może przystąpić osoba, która w dniu podpisania deklaracji przystąpienia:
 - 1) spełnia wymogi określone w § 2 pkt 12 a,
 - 2) nie osiągnęła wieku emerytalnego.
2. Osoba przystępująca do ubezpieczenia składa ubezpieczającemu deklarację przystąpienia, w której oświadcza, że spełnia kryteria przystąpienia, o których mowa w ust. 1 oraz, że chce skorzystać z zastrzeżenia na jej rzecz ochrony ubezpieczeniowej na warunkach określonych w umowie, w tym na wysokość sumy ubezpieczenia.

3. PZU Życie SA ma prawo odmówić zgody na przystąpienie do ubezpieczenia. O odmowie zgody na przystąpienie do ubezpieczenia PZU Życie SA poinformuje ubezpieczającego na piśmie.
4. Ubezpieczony ma prawo w każdej chwili zrezygnować z ubezpieczenia, składając ubezpieczającemu pisemne oświadczenie o rezygnacji, która skutkuje końcem odpowiedzialności określonym w § 25 pkt 4, z zastrzeżeniem § 31 ust. 2.

Zawarcie umowy ubezpieczenia indywidualnie kontynuowanego

§ 8

1. Prawo do indywidualnego kontynuowania ubezpieczenia w ramach odrębnej umowy ubezpieczenia indywidualnie kontynuowanego, w której odpowiednie zastosowanie mają niniejsze ogólne warunki ubezpieczenia, przysługuje ubezpieczonemu:
 - 1) w każdym przypadku za zgodą PZU Życie SA,
 - 2) w przypadku wypowiedzenia umowy ubezpieczenia grupowego, w okresie wypowiedzenia,
 - 3) gdy ubezpieczający zaprzestaje przekazywania składek za ubezpieczonego.
2. Prawo do indywidualnego kontynuowania nie przysługuje osobie, która osiągnęła wiek emerytalny.

§ 9

1. Umowa ubezpieczenia indywidualnie kontynuowanego jest zawierana na rachunek osoby, której przysługuje prawo do indywidualnego kontynuowania ubezpieczenia.
2. Osoba fizyczna, która zamierza zawrzeć umowę składa wniosek o zawarcie umowy.
3. Przed złożeniem wniosku o zawarcie umowy ubezpieczenia indywidualnie kontynuowanego PZU Życie SA przekazuje osobie fizycznej, która zamierza zawrzeć umowę, ogólne warunki ubezpieczenia oraz odpowiednie formularze.
4. PZU Życie SA potwierdza zawarcie umowy ubezpieczenia indywidualnie kontynuowanego polisą.
5. W ramach umowy ubezpieczenia indywidualnie kontynuowanego prowadzony jest ten sam rachunek udziałów ubezpieczonego, który został utworzony w ramach ubezpieczenia grupowego.

Czas trwania umowy

§ 10

Umowa zawierana jest pomiędzy PZU Życie SA a ubezpieczającym na czas nieokreślony.

Odstąpienie od umowy

§ 11

1. Ubezpieczający ma prawo odstąpienia od umowy w terminie 30 dni, a w przypadku gdy jest przedsiębiorcą, w terminie 7 dni od zawarcia umowy.

2. W przypadku odstąpienia od umowy ubezpieczenia grupowego po przekazaniu składki PZU Życie SA zwraca ubezpieczającemu całą składkę.
3. W przypadku odstąpienia od umowy ubezpieczenia indywidualnie kontynuowanego PZU Życie SA:
 - 1) zwraca ubezpieczającemu całą składkę wpłaconą w czasie trwania umowy ubezpieczenia indywidualnie kontynuowanego,
 - 2) prowadzi rachunek udziałów ubezpieczonego na zasadach określonych w ogólnych warunkach ubezpieczenia, z zachowaniem dotychczasowego zakresu ubezpieczenia i początku odpowiedzialności.

Wypowiedzenie umowy

§ 12

1. Umowa może być w każdym czasie wypowiedziana przez ubezpieczającego na piśmie z zachowaniem trzymiesięcznego okresu wypowiedzenia. Okres wypowiedzenia rozpoczyna się pierwszego dnia miesiąca następującego bezpośrednio po miesiącu, w którym PZU Życie SA otrzymał oświadczenie o wypowiedzeniu.
2. W przypadku wypowiedzenia umowy ubezpieczonego w okresie wypowiedzenia ma prawo do:
 - 1) dokonania całkowitego wykupu ubezpieczenia, jeżeli od daty początku odpowiedzialności PZU Życie SA w stosunku do ubezpieczonego upłynęły dwa lata, albo
 - 2) indywidualnego kontynuowania ubezpieczenia – w przypadku wypowiedzenia umowy ubezpieczenia grupowego.

Prawa i obowiązki stron

§ 13

1. Ubezpieczający ma prawo przenieść, w całości lub w części, prawa i obowiązki z umowy na inny podmiot. W przypadku przeniesienia praw i obowiązków na inny podmiot z chwilą przeniesienia podmiot ten staje się ubezpieczającym. Umowa przeniesienia praw i obowiązków powinna być pod rygorem nieważności zaakceptowana pisemnie przez PZU Życie SA.
2. Ubezpieczający jest obowiązany:
 - 1) informować PZU Życie SA o zmianie wszelkich danych osobowych i teleadresowych własnych oraz ubezpieczonych i uposażonych, chyba że zmiany danych ubezpieczonych lub uposażonych zostały zgłoszone PZU Życie SA przez ubezpieczonego,
 - 2) przekazywać do PZU Życie SA składki,
 - 3) przekazywać inne dokumenty niezbędne do prawidłowej realizacji umowy – na życzenie PZU Życie SA.
3. Niezależnie od obowiązków określonych w ust. 2, ubezpieczający w ubezpieczeniu grupowym jest obowiązany:
 - 1) udostępnić ubezpieczonemu, przed odebraniem od niego deklaracji przystąpienia, obowiązujące ogólne warunki ubezpieczenia wraz z załącznikami,

- 2) przechowywać deklaracje przystąpienia złożone przez ubezpieczonych, a zwracane przez PZU Życie SA, zgodnie z wymogami obowiązujących przepisów prawa, w szczególności w zakresie ochrony danych osobowych i tajemnicy ubezpieczeniowej,
- 3) przekazywać ubezpieczonemu, w ustalony przez ubezpieczającego sposób, informacje dotyczące zmiany warunków umowy lub zmiany prawa właściwego dla umowy, przed wyrażeniem przez ubezpieczającego zgody na dokonanie takich zmian, z określeniem wpływu tych zmian na wartość świadczeń przysługujących z tytułu umowy,
- 4) terminowo przekazywać do PZU Życie SA składki,
- 5) przekazywać PZU Życie SA, jednocześnie z przekazaniem składki, odpowiednie wykazy ubezpieczonych,
- 6) wyznaczyć osobę odpowiedzialną za wykonywanie umowy przez ubezpieczającego oraz poinformować ubezpieczonych i PZU Życie SA o wyznaczeniu oraz każdej zmianie takiej osoby,
- 7) informować ubezpieczonych o ich uprawnieniach do indywidualnego kontynuowania ubezpieczenia oraz udzielać pomocy w dopełnieniu formalności związanych z zawarciem przez ubezpieczonego umowy ubezpieczenia indywidualnie kontynuowanego.

§ 14

1. Ubezpieczony ma prawo:
 - 1) wskazywać, dowolnie zmienić i odwoływać uposażonych,
 - 2) określić i zmienić podział składki,
 - 3) dokonywać przeniesienia środków,
 - 4) dokonać całkowitego lub częściowego wykupu ubezpieczenia.
2. Niezależnie od uprawnień określonych w ust. 1, ubezpieczony w ubezpieczeniu grupowym ma prawo żądać by PZU Życie SA udzielił informacji o postanowieniach zawartej umowy oraz ogólnych warunkach ubezpieczenia w zakresie, w jakim dotyczą praw i obowiązków ubezpieczonego.
3. Ubezpieczony w ubezpieczeniu grupowym jest obowiązany zgłaszać ubezpieczającemu lub PZU Życie SA zmiany wszelkich danych osobowych i teleadresowych swoich i uposażonych zawartych w deklaracji przystąpienia.

§ 15

1. PZU Życie SA ma prawo do:
 - 1) pobierania z tytułu umowy następujących opłat:
 - a) z tytułu odpowiedzialności PZU Życie SA na wypadek śmierci ubezpieczonego,
 - b) z tytułu alokacji składki,
 - c) administracyjnej,
 - d) z tytułu zarządzania danym funduszem,
 - 2) pobierania dodatkowych opłat w przypadku:
 - a) dokonania wykupu ubezpieczenia – opłata likwidacyjna,
 - b) zmiany podziału składki pomiędzy funduszami,
 - c) przeniesienia środków,
 - d) przekazania informacji rocznej i informacji pół-

rocznej o funduszach funkcjonujących w ramach umowy.

2. PZU Życie SA w ubezpieczeniu grupowym ponadto ma prawo do kontrolowania wykonywania przez ubezpieczającego obowiązków wynikających z umowy oraz udzielania wytycznych w tym zakresie.
3. PZU Życie SA jest obowiązany:
 - 1) prawidłowo i terminowo wykonywać zobowiązania przewidziane umową,
 - 2) przekazywać ubezpieczającemu, a ubezpieczonemu na jego żądanie pisemne informacje dotyczące zmiany warunków umowy lub zmiany prawa właściwego dla umowy, przed wyrażeniem przez strony zgody na dokonanie takich zmian, z określeniem wpływu tych zmian na wartość świadczeń przysługujących z tytułu umowy,
 - 3) przekazywać ubezpieczającemu informację dotyczącą zmiany opłat i wysokości minimalnych składek oraz minimalnej wartości rachunku udziałów po dokonaniu częściowego wykupu,
 - 4) przekazywać ubezpieczającemu wykaz aktualnie dostępnych funduszy oraz informować o zmianach w tym zakresie,
 - 5) przekazywać ubezpieczonemu, co najmniej raz w roku, informację o wartości rachunku udziałów,
 - 6) ogłaszać, nie rzadziej niż raz w roku, wartości udziałów jednostkowych funduszy, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa,
 - 7) sporządzać i publikować roczne i półroczne sprawozdania funduszy, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa,
 - 8) informować ubezpieczającego lub ubezpieczonego o zajściu zdarzeń objętych odpowiedzialnością PZU Życie SA, jeżeli zdarzenie zostało zgłoszone do PZU Życie SA, a osoby te nie są osobami występującymi z tym zgłoszeniem,
 - 9) informować osobę występującą z roszczeniem, pisemnie lub w inny sposób, na który osoba ta wyraziła zgodę, jakie dokumenty są potrzebne do ustalenia zobowiązania, jeżeli jest to niezbędne do prowadzenia dalszego postępowania,
 - 10) informować pisemnie osobę występującą z roszczeniem o przyczynach niemożności jego zaspokojenia,
 - 11) udostępniać ubezpieczającemu, ubezpieczonemu oraz osobie występującej z roszczeniem informacje i dokumenty, które miały wpływ na ustalenie odpowiedzialności PZU Życie SA lub wysokość zobowiązania,
 - 12) udzielać w ubezpieczeniu grupowym na wniosek ubezpieczonego informacji o postanowieniach zawartej umowy oraz ogólnych warunkach ubezpieczenia w zakresie, w jakim dotyczą praw i obowiązków ubezpieczonego.

Zmiana umowy

§ 16

Zmiany w umowie są dokonywane w drodze negocjacji,

w trybie ofertowym bądź w inny przewidziany ogólnie obowiązującymi przepisami prawa sposób i potwierdzane w formie pisemnej. Do zmiany umowy w ubezpieczeniu grupowym na niekorzyść ubezpieczonego lub osoby uprawnionej do otrzymania sumy ubezpieczenia w razie śmierci ubezpieczonego wymagana jest zgoda ubezpieczonego.

Indeksacja składek i opłat

§ 17

Wzrost wysokości minimalnych składek, minimalnej wartości częściowej wypłaty z rachunku udziałów oraz opłat, o których mowa w § 21 ust. 1, (indeksacja) może nastąpić nie częściej niż raz na 5 lat od daty ich poprzedniego ustalenia przez PZU Życie SA o wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogłaszany przez GUS, pod warunkiem, że osiągnie on w tym okresie skumulowaną (zgodnie z zasadą procentu składanego) wartość wyższą niż 4%. O indeksacji PZU Życie SA poinformuje ubezpieczającego na piśmie na 30 dni przed wejściem w życie zmiany.

Suma ubezpieczenia

§ 18

1. Sumę ubezpieczenia stanowi:
 - 1) wartość rachunku udziałów oraz
 - 2) dodatkowa kwota w wysokości 10% wartości rachunku udziałów, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Wysokość dodatkowej kwoty nie może przekroczyć maksymalnej kwoty określonej we wniosku o zawarcie umowy i potwierdzonej w polisie.

Składka i opłaty

§ 19

1. Składkę uważa się za przekazaną z chwilą uznania rachunku bankowego wskazanego przez PZU Życie SA.
2. W ubezpieczeniu indywidualnie kontynuowanym pierwszą składkę stanowi wartość rachunku udziałów z ubezpieczenia grupowego pomniejszona o kwotę należnego podatku, o którym mowa w § 37 ust. 2.

§ 20

1. Wysokości minimalnych składek określone są we wniosku o zawarcie umowy i potwierdzone polisą.
2. Ubezpieczający lub ubezpieczony za pośrednictwem ubezpieczającego mogą dokonywać wpłat dodatkowych.

§ 21

1. Wysokość opłat określona jest we wniosku o zawarcie umowy i potwierdzona w polisie, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Opłata z tytułu zarządzania danym funduszem, opłata z tytułu odpowiedzialności na wypadek śmierci ubezpieczonego, opłata za zmianę podziału składki pomiędzy funduszami, opłata za przeniesienie środków, opłata

za przekazanie informacji rocznej i informacji półrocznej o funduszach funkcjonujących w ramach umowy oraz sposób ich pobierania określone są w regulaminie.

3. Opłaty z tytułu umowy pobierane są:
 - 1) ze składki – każdorazowo przy przekazaniu składki – w przypadku opłaty z tytułu alokacji składki,
 - 2) z funduszu – na każdy dzień wyceny – w przypadku opłaty za zarządzanie danym funduszem oraz opłaty z tytułu odpowiedzialności PZU Życie SA na wypadek śmierci ubezpieczonego,
 - 3) z rachunku udziałów – poprzez umorzenie części udziałów jednostkowych – miesięczna opłata administracyjna, opłata za przekazanie informacji rocznej i informacji półrocznej o funduszach funkcjonujących w ramach umowy, opłata za zmianę podziału składki pomiędzy funduszami,
 - 4) poprzez potrącenie z kwoty:
 - a) wykupu ubezpieczenia – opłaty likwidacyjnej,
 - b) przenoszonych środków – w przypadku opłaty za przeniesienie środków.
4. PZU Życie SA zastrzega sobie prawo do obniżenia wysokości poszczególnych opłat lub zawieszania ich pobierania.

Fundusze

§ 22

1. Zasady funkcjonowania funduszy określa regulamin.
2. Wykaz oferowanych funduszy znajduje się w regulaminie.
3. W czasie obowiązywania umowy PZU Życie SA może tworzyć nowe fundusze bądź likwidować fundusze istniejące, co nie stanowi zmiany umowy.
4. Warunki likwidacji funduszu zostały określone w regulaminie.

§ 23

1. Pierwsza alokowana składka zamieniana jest na udziały jednostkowe w dniu początku odpowiedzialności PZU Życie SA w stosunku do ubezpieczonego.
2. Kolejne alokowane składki w ubezpieczeniu grupowym są zamieniane na udziały jednostkowe w dniu najbliższej wyceny przypadającym po przekazaniu do jednostki obsługującej ubezpieczenie kolejnej składki wraz z wykazem składek osób, za które została przekazana składka, z tym że nie wcześniej niż po upływie 2 dni po spełnieniu powyższych warunków.
3. Kolejne alokowane składki w ubezpieczeniu indywidualnie kontynuowanym są zamieniane na udziały jednostkowe w dniu najbliższej wyceny przypadającym po przekazaniu do jednostki obsługującej ubezpieczenie kolejnej składki z tym że nie wcześniej niż po upływie 2 dni po spełnieniu powyższego warunku.
4. Przeniesienie środków następuje w dniu najbliższej wyceny przypadającym po przekazaniu do jednostki obsługującej ubezpieczenie dyspozycji o przeniesieniu środków

z tym że nie wcześniej niż po upływie 2 dni po spełnieniu powyższego warunku.

Początek i koniec odpowiedzialności PZU Życie SA

§ 24

1. Odpowiedzialność PZU Życie SA w stosunku do ubezpieczonego w ubezpieczeniu grupowym rozpoczyna się w dniu najbliższej wyceny przypadającym nie wcześniej niż po upływie 2 dni po łącznym spełnieniu poniższych warunków:
 - 1) otrzymaniu przez jednostkę obsługującą ubezpieczenie deklaracji przystąpienia,
 - 2) przekazaniu pierwszej składki,
 - 3) otrzymaniu przez jednostkę obsługującą ubezpieczenie wykazu osób, za które przekazano pierwszą składkę,
 - 4) otrzymaniu przez jednostkę obsługującą ubezpieczenie potwierdzenia przekazania pierwszej składki, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Odpowiedzialność PZU Życie SA w stosunku do danego ubezpieczonego rozpoczyna się nie wcześniej niż następnego dnia po tym, gdy ubezpieczony ten oświadczył ubezpieczającemu, że chce skorzystać z zastrzeżenia na jego rzecz ochrony ubezpieczeniowej na warunkach określonych w umowie, w tym na wysokość sumy ubezpieczenia.
3. PZU Życie SA potwierdza początek odpowiedzialności w stosunku do ubezpieczonego w ubezpieczeniu grupowym w indywidualnym potwierdzeniu.
4. Początkiem odpowiedzialności PZU Życie SA w stosunku do ubezpieczonego w ubezpieczeniu indywidualnie kontynuowanym jest początek odpowiedzialności PZU Życie SA ustalony dla ubezpieczonego w ubezpieczeniu grupowym.
5. PZU Życie SA potwierdza początek odpowiedzialności w stosunku do ubezpieczonego w ubezpieczeniu indywidualnie kontynuowanym w polisie ubezpieczenia indywidualnie kontynuowanego.

§ 25

Odpowiedzialność PZU Życie SA w stosunku do ubezpieczonego kończy się w dniu zaistnienia którejkolwiek z poniższych okoliczności:

- 1) otrzymania przez PZU Życie SA oświadczenia o odstąpieniu od umowy ubezpieczenia grupowego,
- 2) śmierci ubezpieczonego,
- 3) osiągnięcia wieku emerytalnego,
- 4) otrzymania przez jednostkę obsługującą ubezpieczenie wniosku o dokonanie całkowitego wykupu ubezpieczenia,
- 5) spadku wartości rachunku udziałów do zera,
- 6) upływu okresu wypowiedzenia umowy, chyba że w przypadku wypowiedzenia umowy ubezpieczenia grupowego został złożony wniosek o zawarcie umowy ubezpieczenia indywidualnie kontynuowanego.

Ograniczenia odpowiedzialności PZU Życie SA

§ 26

Jeżeli śmierć ubezpieczonego nastąpiła:

- 1) wskutek samobójstwa ubezpieczonego, popełnionego w okresie pierwszych dwóch lat od początku odpowiedzialności PZU Życie SA w stosunku do ubezpieczonego,
 - 2) w wyniku działań wojennych lub czynnego udziału w masowych rozruchach społecznych,
- PZU Życie SA wypłaca wyłącznie kwotę całkowitego wykupu ubezpieczenia, o której mowa w § 32 ust. 1.

Uprawnieni do świadczenia

§ 27

1. W przypadku śmierci ubezpieczonego prawo do świadczenia przysługuje uposażonemu, z zastrzeżeniem § 29.
2. W przypadku osiągnięcia wieku emerytalnego prawo do świadczenia przysługuje ubezpieczonemu.

§ 28

W przypadku, gdy ubezpieczony wskazał kilku uposażonych, a niektórzy spośród nich zmarli przed śmiercią ubezpieczonego lub utracili prawo do świadczenia, wówczas przypadająca im część świadczenia zostaje rozdzielona pomiędzy pozostałych uposażonych proporcjonalnie do ich udziału w świadczeniu.

§ 29

Jeżeli ubezpieczony nie wskazał uposażonego albo gdy wszyscy uposażeni zmarli przed śmiercią ubezpieczonego lub utracili prawo do świadczenia, wówczas świadczenie przysługuje członkom rodziny ubezpieczonego według kolejności pierwszeństwa:

- 1) małżonek w całości,
- 2) dzieci w częściach równych,
- 3) rodzice w częściach równych,
- 4) inni ustawowi spadkobiercy ubezpieczonego w częściach równych.

§ 30

Świadczenie nie przysługuje osobie, która umyślnie przyczyniła się do śmierci ubezpieczonego.

Wykup ubezpieczenia

§ 31

1. Ubezpieczony ma prawo do całkowitego lub częściowego wykupu ubezpieczenia.
2. Prawo do całkowitego lub częściowego wykupu ubezpieczenia przysługuje ubezpieczonemu po upływie dwóch lat od początku odpowiedzialności PZU Życie SA w stosunku do tego ubezpieczonego.

§ 32

1. Kwotę całkowitego wykupu ubezpieczenia stanowi wartość rachunku udziałów ubezpieczonego.

2. Częściowego wykupu ubezpieczenia dokonuje się poprzez odliczenie z rachunku udziałów odpowiedniej liczby udziałów jednostkowych w funduszu.
3. Ubezpieczony ma prawo do corocznego częściowego wykupu ubezpieczenia bez potrącenia opłaty likwidacyjnej. Wysokość corocznego wykupu nie może przekroczyć 10% wartości rachunku udziałów ubezpieczonego, ustalonej w dniu wyceny, następującym bezpośrednio po poprzedniej rocznicy początku odpowiedzialności PZU Życie SA w stosunku do ubezpieczonego.
4. Kwota zwolniona od opłaty likwidacyjnej nie podlega kumulacji w kolejnych latach.
5. Wartość rachunku udziałów po dokonanych częściowym wykupie ubezpieczenia nie może być niższa od wartości minimalnej.

Wykonanie zobowiązań

§ 33

Wnioskujący o wykonanie zobowiązania wynikającego z umowy składa do PZU Życie SA:

- 1) zgłoszenie roszczenia,
- 2) w przypadku śmierci ubezpieczonego dodatkowo:
 - a) akt zgonu,
 - b) kartę zgonu ubezpieczonego albo – jeżeli jej uzyskanie nie jest możliwe – dokumentację medyczną stwierdzającą przyczynę śmierci ubezpieczonego, jeżeli śmierć ubezpieczonego nastąpiła w pierwszych dwóch latach od początku odpowiedzialności w stosunku do ubezpieczonego
- 3) w przypadku obniżenia wieku emerytalnego dodatkowo – decyzję właściwego organu o nabyciu uprawnień do:
 - a) świadczeń emerytalnych lub rentowych z ubezpieczenia społecznego albo
 - b) świadczenia przedemerytalnego,
- 4) inne dokumenty niezbędne do stwierdzenia zasadności roszczenia – na życzenie PZU Życie SA.

§ 34

1. Ustalenie kwoty należnego świadczenia z tytułu osiągnięcia wieku emerytalnego w przypadku jego zmiany lub wykupu ubezpieczenia następuje w dniu najbliższej wyceny przypadającym po otrzymaniu przez jednostkę obsługującą ubezpieczenie kompletu wymaganych dokumentów, z tym że nie wcześniej niż po upływie 2 dni po spełnieniu powyższego warunku.
2. Ustalenie kwoty należnego świadczenia z tytułu osiągnięcia wieku emerytalnego następuje w najbliższym dniu wyceny przypadającym po osiągnięciu przez ubezpieczonego wieku emerytalnego.
3. Ustalenie kwoty należnego świadczenia z tytułu osiągnięcia wieku emerytalnego w przypadku jego podwyższenia następuje w najbliższym dniu wyceny przypadającym po upływie 12 miesięcy od dnia przekazania ostatniej składki, o ile ubezpieczony nie wystąpił przed upływem tego terminu, z roszczeniem o wykonanie zobowiązania.
4. W przypadku wypowiedzenia umowy, jeżeli ubezpieczo-

nemu przysługuje prawo do wykupu ubezpieczenia, a nie złożył on dyspozycji, ustalenie kwoty całkowitego wykupu ubezpieczenia następuje w najbliższym dniu wyceny przypadającym po upływie okresu wypowiedzenia umowy.

5. Ustalenie kwoty należnego świadczenia z tytułu śmierci ubezpieczonego, z zastrzeżeniem § 18 ust. 2 oraz § 26, następuje na podstawie wartości rachunku udziałów ustalonej w dniu najbliższej wyceny przypadającym po otrzymaniu przez jednostkę obsługującą ubezpieczenie kompletu wymaganych dokumentów, z tym że nie wcześniej niż po upływie 2 dni po spełnieniu powyższego warunku. W przypadku umowy ubezpieczenia indywidualnie kontynuowanego dodatkowa kwota ustalana jest na podstawie najniższej wartości rachunku udziałów z ostatnich 6 miesięcy.
6. W przypadku braku dyspozycji ubezpieczonego, co do sposobu wykonania zobowiązania, PZU Życie SA należne świadczenie lub wykup ubezpieczenia realizuje w wysokości kwoty ustalonej zgodnie z ust. 2 – 4 po otrzymaniu przez jednostkę obsługującą ubezpieczenie kompletu wymaganych dokumentów.

§ 35

1. PZU Życie SA wykonuje zobowiązania najpóźniej w terminie 30 dni od daty otrzymania zawiadomienia o zdarzeniu objętym odpowiedzialnością PZU Życie SA.
2. W przypadku, gdy wyjaśnienie w powyższym terminie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności PZU Życie SA w stosunku do ubezpieczonego albo wysokości zobowiązania okazało się niemożliwe, PZU Życie SA wykonuje zobowiązanie w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe, z tym że część bezsporna świadczenia zostanie wypłacona w terminie wskazanym w ust. 1.

§ 36

1. Świadczenia lub wykup ubezpieczenia wypłacane są w formie jednorazowej w pełnej należnej kwocie.
2. Na wniosek uprawnionego za zgodą PZU Życie SA, całość lub część świadczenia zostanie przekazana na poczet składki z tytułu innego ubezpieczenia.

§ 37

1. W przypadku, gdy PZU Życie SA w związku z wykonaniem któregokolwiek ze zobowiązań wynikających z umowy obowiązany jest zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa pobrać i odprowadzić jakiegokolwiek kwoty, w tym w szczególności kwoty na poczet zobowiązań podatkowych osób uprawnionych, kwoty pobrane i odprowadzone przez PZU Życie SA pomniejszają kwoty stosownych wypłat płatnych przez PZU Życie SA na podstawie umowy.
2. Opodatkowanie zobowiązań PZU Życie SA regulują obowiązujące przepisy prawa dotyczące podatku dochodowego w szczególności przepisy ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych.

§ 38

Jeżeli świadczenie lub wykup ubezpieczenia nie przysługuje w całości lub w części PZU Życie SA informuje o tym niezwłocznie osobę występującą z roszczeniem, wskazując na okoliczności oraz podstawę prawną, uzasadniającą całkowitą lub częściową odmowę wykonania zobowiązania.

§ 39

Wartość funduszu jest jedynym czynnikiem w metodach kalkulacji rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, który może mieć wpływ na zmianę wysokości świadczeń PZU Życie SA.

Postanowienia końcowe

§ 40

1. Powództwo o roszczenia wynikające z umowy można wytoczyć przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby ubezpieczającego, ubezpieczonego, uposażonego lub uprawnionego z umowy albo sąd właściwy według przepisów o właściwości ogólnej.
2. Prawem właściwym w stosunkach wynikających z umowy jest prawo polskie.

§ 41

W sprawach nieuregulowanych w ogólnych warunkach ubezpieczenia mają zastosowanie przepisy kodeksu cywilnego, ustawy o działalności ubezpieczeniowej oraz inne stosowne przepisy prawa.

§ 42

1. Wszystkie powiadomienia, wnioski i oświadczenia PZU Życie SA mające związek z umową wymagają dla swej skuteczności zachowania formy pisemnej lub innej formy uzgodnionej przez ubezpieczającego i PZU Życie SA i wywierają skutek prawny z chwilą doręczenia, z zastrzeżeniem ust. 3.
2. Wszystkie powiadomienia, wnioski i oświadczenia mające związek z umową kierowane do PZU Życie SA, wymagają dla swej skuteczności zachowania formy pisemnej lub innej formy uzgodnionej przez ubezpieczającego i PZU Życie SA i wywierają skutek prawny z chwilą doręczenia, z zastrzeżeniem ust. 3.
3. PZU Życie SA, ubezpieczający i ubezpieczony obowiązani są informować o każdej zmianie adresów. Powiadomienia, wnioski i oświadczenia wysłane na ostatnio podany adres PZU Życie SA, ubezpieczającego, ubezpieczonego lub uposażonego uznawane będą za skutecznie doręczone.

§ 43

1. Skargi i zażalenia mogą być wnoszone w formie pisemnej do każdej jednostki PZU Życie SA w sposób umożliwiający identyfikację osoby wnoszącej i przedmiotu skargi lub zażalenia.
2. Skargi i zażalenia są rozpatrywane przez jednostki terenowe wyższego szczebla zgodnie z zakresem ich działania lub Centralę PZU Życie SA.
3. PZU Życie SA rozpatruje skargę lub zażalenie niezwłocz-

nie, jednak nie później niż w terminie 30 dni od daty otrzymania, i udziela pisemnej odpowiedzi, a w przypadku niemożności ich rozpatrzenia w powyższym terminie zawiadamia pisemnie wnoszącego z podaniem przyczyny zwłoki i nowego terminu rozpatrzenia.

4. Z tytułu umowy przysługuje prawo wniesienia skargi do Rzecznika Ubezpieczonych.

§ 44

1. Niniejsze ogólne warunki ubezpieczenia zostały zatwier-

dzone uchwałą nr UZ/326/2007 Zarządu Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń na Życie SA z dnia 4 lipca 2007 roku, ze zmianami zatwierdzonymi uchwałą nr UZ/145/2009 Zarządu Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń na Życie SA z dnia 14 maja 2009 roku oraz uchwałą nr UZ/19/2011 Zarządu Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń na Życie SA z dnia 24 stycznia 2011 roku.

2. Niniejsze ogólne warunki ubezpieczenia wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 2011 roku.